Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport
Nr 1988:14

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport
Nr 1988:12

KV. SPARBANKEN, GÖTEBORG

BEBYGGELSELÄMNINGAR OCH KULTURLAGER FRÅN 1600- 1700-TAL

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING 1988.

GÖTE NILSSON SCHÖNBORG

GÖTEBORG HISTORISKA MUSEUM

R A P P O R T

Arkeologisk prov-och slutundersökning av 57 KV SPARBANKEN, tomterna 5 och 6, inom vallgraven Göteborgs stad (fornlämning 216) 13/1-26/1 1988.

Göte Nilsson Schönborg.

Inledning:

Under januari månad 1988 utförde Göteborgs Historiska Museum en arkeologisk undersökning i Kv. Sparbanken, Göteborg. Undersökningen föranleddes av nybyggnation i kvarteret vid Magasinsgatan 10 och Kyrkogatan 8 - 10. De hus som senast stått på tomterna var: Magasinsgatan 10/ Kyrkogatan 8, uppfört 1805-07 som bostadshus. Som kuriositet kan nämnas att byggherren var bagare A Molin, far till bildhuggaren J P Molin vilken föddes här 1814, samt Kyrkogatan 10 uppfört som bostadshus 1826 av Fabrikören A Pousette. Under detta hus fanns delvis källare med tegelvalv vilka troligen var äldre än det 1826 uppförda huset.

Kvartersbildningen finns med både på Kättil Klassons karta från 1644 och på 1807 årstomtkarta. De aktuella tomterna låg då i rote 4 nr 55 och 56 samt i rote 3 med beteckningen nr 52 (Baeckström A, 1923:16 ff).

Gatorna som omger undersökningsområdet har sin ursprungliga sträckning. Magasinsgatan (tidigare Arentzgatan)är känd sedan 1666 och kallas Kronomagasinsgatan 1770. Den har fått sitt namn efter de magasinbyggnader som låg utmed gatan. Kyrkogatan har sannolikt ursprung i den första stadsplanen av år 1621(Lindstam C S 1962:208,226).

Undersökningens genomförande och dokumentation.

Undersökningen varade under 10 fältdagar varav 3 dagar var provundersökningstid. Vid provundersökningen maskingrävdes tre i väst- östlig riktning gående provschakt med till kulturlager. Konstruktioner iakttogs i provschakt 1 och 2 medan det i det tredje endast var rivningsbråte och kulturlagret var förstört av källare ned till den ursprungliga leran. Profiler på schaktväggarna ritades och en del framgrävda konstruktionsdetaljer fotodokumenterades.

Vid slutundersökningen rensades ett avgränsat område ca 12 x 20 m med maskin genom ett ca metertjockt lager av rivningsmassor ned till kulturlager. Konstruktioner handgrävdes liksom delar av kulturlagret i anslutning

till dessa. Ett par av avfallsbingarna maskingrävdes delvis. Konstruktioner ritades i plan och delvis i profil och detalj. Området och anläggningarna fotograferades i svart/vitt och översiktsfoto från närliggande hus. Fynden insamlades per anläggning (i anl. 4 per rum). Efter genomförd dokumentation demolerades anläggningarna och kulturlagret undersöktes och genomgrävdes - delvis med maskin - ned till bottenleran.

Som helhet var exploateringsytan ca 35 x 25 m. Slutundersökningen inriktades på ett område ca 12 x 20 m. Schaktets djup varierade mellan 1,5 och 2 meter.

Nivåförhållanden:

Vid undersökningens början var rivningslagrets topp ca +15,50. Konstruktionernas läge varierar, ungefärligt toppläge mellan +14,00-+14,50. Kulturlagrets mäktighet varierar mellan 0,20 till 0,60 m. Ursprunglig marknivå ca +14,00 i områdets östra del och +15,40 i dess västra del. Bottenleran framträder på ca +13,50 - 13,70.

Arbetsstyrka:

1 arkeolog (platsledare)
1 grovarbetare (under slutundersökningsfasen)
1 grävmaskin med maskinist fanns på platsen under hela undersökningens gång.

Undersökningens målsättning:

Det aktuella kvarteret har varit bebyggt sedan 1600-talet men först mot slutet av 1700-talet ger kartmaterialet upplysningar om hur de enskilda tomterna varit bebyggda: detaljerade uppgifter om bebyggelsens utseende saknas dock. Syftet med den arkeologiska undersökningen är att dokumentera bebyggelserester och andra spår av mänsklig aktivitet på dessa tomter. Materialet kan därefter ingå i studiet av Göteborgs stadsbild i sin helhet under 1600 och 1700-tal.

KONSTRUKTIONER OCH ANLÄGGNINGAR.

Vid undersökningen påträffades bebyggelselämningar i form av huskonstruktioner, avfallsbingar samt en mindre stenläggning. Ett par nedgrävda tunnor, den ena med avfall, och störar till en ev. tomtgräns påträffades också. Anläggningarna - inalles 12 st - går att på grundval av fyndmaterialet och dess nivåläge att hänföra till minst två bebyggelseskeden under 1600 - och 1700- tal. Enligt 1807 års tomtkarta är undersökningsområdet indelat i tre tomter med betckningarna 4:e roten nr 55 och 56 (området mot Magasinsgatan) samt 3:e roten nr 52 (området mot Kyrkogatan). Hela området mot Magasinsgatan var stört genom senare bebyggelse. Likaså bortföll ungefär hälften av kvarvarande yta som ingick i exploateringsområdet ur arkeologisk synvinkel. Området mot Kyrkogatan var stört av källargrunder vilka tillhört de senast på platsen stående husen. Allt kulturlager var även här tidigare bortschaktat. De konstruktioner av äldre karaktär som var bevarade låg under gårdsplanen i undersökningsområdets nordöstra del. Här var även kulturlagret någorlunda intakt. Senare skador av rörschakt förekom även här. Kvartersbildningen i detta område är fortfarande densamma som på stadskarta av år 1644 och 1807 års tomtkarta. Det är dock vanskligt att direkt överföra tomtindelningen inom kvarteret från den senare kartan tillbaka till 1600 och 1700 -talet. De nu framgrävda konstruktionernas läge sammanfaller dock till stor del med den norra delen av tomt 52 i 3:e roten.

Större delen av anläggningarna är koncentrerade till det område som på 1807 års tomtkarta har beteckningen rote 3 nr 52. Till det äldsta bebyggelseskedet härrör sig anläggningarna 2 och 4 (huskonstruktioner) samt anl 1 avfallsbinge och gårdsplansresten anl 3. Tillsammans bildar detta en gårdsbebyggelse med ett boningshus vars gavel varit orienterad mot Kyrkogatan. 1700-tals skedet är representerat av en avfallsbinge (anl 6) och en golvrest med golvplank i nord -sydlig riktning.
I områdets nordvästra del finns spår av två bebyggelseskeden; dels anl 8, golvrest och därunder liggande avfallsbinge - anl 9. Båda dessa kan tillhöra 1600-tals bebyggelse i två skeden. Husresten är svårdaterad enbart utifrån fyndmaterialet och endast en mycket liten rest av anläggningen fanns bevarad. I provschakt 2 framkom en latrinbinge som förmodligen varit avträde till en mot Magasinsgatan liggande bebyggelse. I detta område fanns även brandspår av 1804 års brand. I området vid anl 8 och 9 fanns rester av en ev. tomtgräns som kan bildat en markering mot den vid Magasinsgatan liggande bebyggelsen.

Anläggning 1: Avfallsbinge.

Nivå: +14,00
+12,65

Plan: VI:1, V:2 samt profil II:1 och VII:1.

Foto: -

Avfallsbinge, rektangulär, ca 1,5 x 2 m, tillverkad av stående brädor ca 0,18 - 0,25 m breda och 0,04 m tjocka. Brädorna var tillspetsade i underkant och nedslagna i leran. Mot bingens västra insida fanns en horisontellt liggande stock ca 0,10 x 0,10 m tjock - rubbad ur ursprungligt läge - vilken hållit konstruktionen på plats. Bingen innehöll latrin och hushållsavfall. Fynd: fajans, glas, kritpipor (1650-tal), rödgods, läder samt ben.

Datering: 1600-talets mitt eller andra hälft.

Anläggningen maskingrävdes delvis.

Anläggning 2: Huskonstruktion, golvrest.

Nivå: +14,09
+14,31

Plan: V:1 samt profil III:1

Foto: Bild 1.

Träkonstruktion vilken utgjorde en golvrest lagd i två nivåer. Den undre golvnivån sluttade mellan +14,28 till +14,09 i öster. Golvets övre nivå var ca +14,31 och mellan golvnivåerna var lera och träflis. Golvet var lagt av plank ca 0,20-0,25 cm breda och 0,04 - 0,06 m tjocka. De var lagda i väst - östlig riktning. I väster fanns del av syllstock bevarad ca 0,10 x 0,20 m. Konstruktionen låg på ett ca 0,15 - 0,20 m tjockt lager av lera med mindre flintstenar inblandade. Under detta var ursprunglig markyta. Konstruktionen var i söder störd av ett betongfundament och i öster av en grundmur till ett yngre hus. Anläggningen fortsätter förmodligen in under kvarstående hus.

Fynd: stengods, fajans, lergods, samt ett kopparmynt från drottning Christinas regering 1632-54 (årtalet oläsligt). Valör: 1/4 ör. Myntet framkom på golvnivå +14,31 tillsammans med övriga fynd utom stengodset som låg i leran mellan golvnivåerna.

Datering: 1600-talets andra hälft.

Anläggning 3: Stenläggning.
Nivå: ca + 14,30

Plan V:1 samt II:1
Foto: Bild 2.

En rest av stenläggning bestående av ett 20-tal lagda stenar i storlek 0,10 - 0,20 m. Detta är förmodligen en rest av gårdsplan eller gränd som löpt mellan anl. 2 och 4. Stenarna låg i ett mörkt gyttjigt lager. Under detta den ursprungliga markytan.

Datering: Troligen 1600-talets andra hälft.

Anläggning 4: Huskonstruktion.

Nivå: + 14,50
+ 14,20

Plan V;3, V:4, samt profil II:1, II:2, III:1, III:2, VI:a+b, VII.
Foto: Bild 3, 4, 5, 6.

Husrest ca 8 m lång i nord - sydlig riktning och ca 5 m bred i väst-östlig riktning. Konstruktionens hela utsträckning i nord - sydlig

riktning låter sig ej avgöras då anläggningens norra parti var spolierat av rustbädd till senare husbyggnad. Utsträckningen i väst - östlig riktning synes dock vara komplett. I konstruktionens södra del är en rumsindelning, ca 5 x 5 m. med plankgolv bevarad. Golvnivån var ca +14,30 och golvet var lagt av ca 0,20 - 0,25 m breda och ca 0,04 m tjocka plank i nord - sydlig riktning. Golvets utsträckning var till drygt hälften intakt. I rummets södra del fanns en lådliknande avfallsbinge - ca 0,25m hög - tillverkad av ett varv brädor. I bingens överkant fanns ett fragment av ett ev. lock. Bingen var fylld av latrin och hushållsavfall.

Fynd: fajans, glas, kritpipor, rödgods, läder, ben, ostronskal samt ett skal av hummer. Runt bingen, på trägolvet, fanns rödgods, glas och fajans spritt.

I rummets nordöstra hörn fanns rester av ett spisröse ca 2 x 2 m. Vid framrensning av detta framkom fajans, kritpipor, rödgods, en ostindisk porslinsskärva av senare tillverkning (kan tillhöra påfört fyllnadslager) och rött tegel i format ca 0,08 x 0,18 x 0,35 m. Stenstorleken i spisfundamentet var varierande mellan 0,20 -0,60m

Rummets funktion som kök eller kokhus är trolig.

En mindre rumsindelning, ca 2x 4 m var synlig i husets nordvästra del. Här fanns ett golv av 0,20m breda och 0,04 cm tjocka plank liggande i väst - östlig riktning. Nivå ca +14,10.

Fynd i detta rum var svartgods, kritpipa, glas och rödgods. Rummets fuktion oklar.

Hela husets nordöstra del var skadad genom rörschakt och av en rustbädd till senare husbyggnad. Här var endast delar av grundkonstruktionen bevarad genom några stockar i väst - östlig riktning samt plankrester. Vid framrensning av denna del framkom fynd av glas, läder och ben.

Byggnaden uppbars av syllstockar ca 0,20 x 0,40 m vilka vilade mot eller var delvis nedgrävda i markytan. Träslaget var ek. De var sammanfogade med knutteknik. I hörnen och vid anläggningen mitt låg tomt-eller syllstenar. Inom detta ramverk löpte mindre stockar av furu vilka uppbar golvet vilket också var av furu. Mellan golv och rustbädd var påförd lera och en del brädor i olika riktning som tjänat som stöd för golvplanken.

Konstruktionen tillhör den för Göteborgs del äldsta hustypen i fråga om konstruktion och byggnadsteknik. (Se vidare Lorentzon M, 1985:93)

Anläggning 5: Huskonstruktion, golvrest.

Nivå: ca + 14,50

Plan V:5 samt profil II:2.

Foto: Bild 7.

Golvrest bestående av fyra delvis bevarade golvplank liggande i nord-sydlig riktning. Planken var ca 0,20-0,30m breda, 0,04 m tjocka och dess bevarade längd varierade mellan 1 och 1,5 m.

I söder ansluter golvet till en avfallsbinge (anl. 6), och i norr är konstruktionen störd av rustbädd till senare husbyggnation. Golvet låg på lera och gyttjig kulturjord. Under detta ursprunglig markyta.
Fynd: brunt stengods (1 skärva, vilken framkom under den längst åt norr liggande plankan).

Datering: 1700-tal (På grundval av att golvet ansluter till och ej är stört av avfallsbingen).

Anläggning 6: Avfallsbinge.

Nivå: +14,50
+13,95

Plan: V:5 samt profil VIII:b.

Foto: Bild 7, 8, 9.

Avfallsbinge, rektangulär form, ca 1,80m i nord - sydlig riktning och 1,60m i väst- östlig riktning. Avfallsbingen var uppbyggd av fyra väggar bestående av två på varandra på kant ställda brädor ca 0,04 m tjocka, 0,30m breda. Mot västra sidan var en bräda ca 0,20 m bred och 0,04 m tjock nedslagen i leran, förmodligen som stöd för konstruktionen eller som en detalj i en överbyggnad. I botten var bingen försedd med plankgolv av sju brädor ca 0, 20m breda och ca 0,04 m tjocka. Dessa var lagda i väst-östlig riktning och var ca 1,60 m långa. I bingens nordvästra och sydvästra hörn var två pålar nedslagna. Dessa var ca 0,20m i diameter och tolkades som recenta. Bingen har varit nedgrävd i leran genom markytan. Bingen var fylld av latrin och hushållsavfall varför en dubbelfunktion av bingen varit trolig.

Fynd: fajans, glas, hornskaft, kritpipor, ostindiskt porslin, träföremål, rödgods, ostronskal och ben.

Datering: 1700-talets mitt eller andra hälft.

Anläggningen handgrävdes.

Anläggning 7: Tunnbotten med urtagna hål. Plan V:5

Nivå: +14,33 Foto: Bild 7.

Tunnbotten ca 0,50m i diameter, tillverkad i två delar, samt ett tunnband av trävidja i fragmentariskt skick var placerat invid avfallsbinge (anl 6) och trägolv (anl 5). I tunnbottnen fanns fem runda hål urtagna. Dessa var av 0,05-0,08 m diameter och hade placerats i cirkel. Tunnans funktion är oklar och ej heller gjordes några fynd i dess närhet som kunde bidra till att klarlägga detta. Tunnbottnen låg på lera.

Anläggning 8: Huskonstruktion med golvrest. Plan V:5 samt profil II:2

Nivå: +14,45 / +14,21 Foto: -

Husrest, varav två syllstockar i vinkel ca 0,15 x 0,10 m, var bevarade. En i väst - östlig riktning var bevarad till ca 1 m längd och den andra i nord - sydlig riktning till ca 1,20 m längd. Stockarna var sammanhängande och utgör förmodligen hörnet av en huskonstruktion eller en inre rumskonstruktion. På stockarna fanns resterna av ett plankgolv endast bevarat ca 0,50 x 0,50 m. Golvplanken var ca 0,04 m tjocka och ca 0,20 m breda. Den väst -östligt orienterade stocken vilade på en syllstensrad av sex stenar ca 0,20 x 0,40 m. Dessa låg på gyttjig lera och ursprunglig markyta. Konstruktionen var störd i norr av rustbädd till nyare hus och i väster av betong och ledningsdragning.

Fynd: rödgods.

Anläggning. 9: Avfallsbinge.

Nivå: ca +14,00
ca +13,50

Plan V:5 samt
profil II:2.
Foto: -

Avfallsbinge, under anl 8, störd i norr av rustbädd och i väster av betong och ledningsdragning. Endast sex stående brädor bevarade (tre i norr och tre i söder). Bingens uppskattade storlek var ca 1,5 x 1,5 m och ca 0,5 m "kulturlager" fanns kvar av innehållet. De brädor som fanns bevarade var 0,04 m tjocka och 0,20m breda. Bingen innehöll latrin och hushållsavfall.

Fynd: keramikkrus, tegel, kritpipor, fajans och rödgods.

Anläggningen handgrävdes.

Anläggning 10: Avfallsbinge (latrin).

Nivå: +14,10
ca +13,00

Profil III:3.
Foto: -

En binge ca 1,5 x 1,0 m framkom vid provgrävningen i provschakt 2. Bingen var ca 1 m djup och störd i västra delen av betong och i norra delen av nedgrävning för V A -rör. Bingen innehöll endast latrin och maskingrävdes.

Anläggning 11: Avfallstunna.

Nivå: +14,30
+13,65

Plan V:5 samt
profil VIII:c.
Foto: -

Avfallstunna nedgrävd genom markyta i lera. Av tunnan var botten och

laggar bevarade samt ett par vidjeband i nedre delen. Tunnan var skadad i överkant samt hade en diameter om 0,48 m (topp) och 0,65 m på bredaste stället. Höjden var 0,67 m. En av laggarna var försedd med ett urtappningshål på mitten. Tunnan var fylld av mörk sandblandad jord och hushållsavfall.
Fynd: läder, glas och träföremål.
Anläggningen handgrävdes.

Anläggning 12: Störar (ev. till tomtgräns). Plan V:5
Nivå: ca +14,10. Foto: -

Två i marken nedslagna störar som ev. kan tolkas som rester av en tomtmarkering löpande i nord- sydlig riktning. En vidjehank tillvaratogs i anslutning till dessa. Denna gränsdragning sammanfaller ungefär med den på 1807 års tomtkarta utmärkta och kunde vara en rest av en äldre tomtindelning som motsvarar gränsen mellan tomt 55 i rote 4 och nr 52 i rote 3.

FYNDMATERIALET

Fyndmaterialet omfattar 152 fyndnummer och ger en god exposé över bruksföremål från 1600 och 1700-tal. Huvudgrupperna består av rödgods, stengods, fajans, ostindiskt porslin, fönster,- butelj - och dryckesglas, kritpipor, läder och träföremål. Enstaka skärvor av svartgods samt föremål av metall och horn förekom också. Ett mindre benmaterial har även insamlats. Här nedan presenteras fyndmaterialet under respektive föremålsgrupp.

RÖDGODS:

Rödgodset är den största föremålsgruppen och förekommer över hela utgrävningsområdet. Detta var vid sidan av träskålar o. dyl. det vanligaste husgerådet under denna tid. Fynden representerar föremålstyperna; trefotsgrytor/pannor, saltfat, skålar och tallrikar. Föremålsgruppen representeras av 56 fyndnummer vilket motsvarar ca ett hundratal kärl. Rödgodset är mycket svårt att findatera eftersom hantverket var traditionellt och lokala variationer förekom. De flesta av föremålen är blyglaserade och har enfärgsdekor i färgerna rödbrunt, brunt, gult och grönt. En del tallrikar och skålar har pipleredekor. Ett par exemplar från 1700-talsbingen - anl 6 - har dekor i sgrafitto-teknik med växtmotiv i brunt och gult samt fält med hemring. I bingen i anl 4 fanns skärvor av vitbrännande lera vilket ev. kan vara engelsk tillverkning.

SVARTGODS:

Ett par skärvor av svartgods tillvartogs. En mynningsbit till en sk. "jydepotte" vilka tillverkades på och importerades från Jylland framkom i anl 4, norra delen. Kärlets mynningsdiameter var ca 13 cm. Jydepottorna är daterbara till 1600-tal.

STENGODS:

Av stengods tillvaratogs 7 fyndnummer vilket representerar ca 9 föremål. Stengodset tillverkades huvudsakligen i Rhenområdet och de stora tillverkningsdistrikten var Siegburg, Westerwald, Raeren, Frechen och Köln. En skärva av brunt stengods med trolig Raeren-proveniens framkom i anl

5 under golvplank. Skärvan kommer förmodligen från ett krus med figuralt motiv och är daterbar till tidigt 1600-tal (Reineking - von Bock, G : 1971:pl 363). Av det resterande stengodset kan de skärvor som hittats i anslutning till anl. 2 på stilistiska grunder likaså hänföras till tidigt 1600-tal men med tillverkningsort Westerwald. De har tillhört en blågrå kanna med rullstämpeldekor och rosettmönster. Övriga funna stengodsskärvor har även blågrå färg, ursprungsort troligen Westerwald och har dekor som var allmän under 1600-talet.

FAJANS:

Fajanserna, inalles 18 fyndnummer representerande 23 föremål, förekom både i avfallsbingarna och i huskonstruktionen anl. 4. Generellt kan fynden insorteras i tre kronologiska grupper; tidig 1600-talstillverkning, fajanser tillverkade vid 1600-talets mitt eller 2:a hälft samt 1700-talsfajanser. Den förra gruppen representeras av ett fat i polykrom glasyr av holländsk tillverkan med påverkan av spansk-italiensk mönstersättning. Denna äldre typ av fajanser har tennglasyr på ovansidan och blyglasyr på undersidan samt en oglaserad fotring (Kjellberg S, T, 1933:39ff). I den äldre avfallsbingen -anl. 9 - fanns delar till ett dylikt fat med polykromt geometriskt mönster i färgerna orange, gult och blått.
Kronologisk grupp 2 representeras av dels blåvita tallriksfragment ur binge, anl. 1 samt ett vitt fat (mynningsbit) med 50 mm brett brätte ur avfallsbinge i anl 4 och ett kantstycke av en holländsktillverkad blåvit kinaimiterande fajans. Förebild har varit Mingdynastins praktfat från Wan-Li tid. Fragmentet är från ett sk. kraak-fat och framkom i utgrävningsområdets västra del.

Det mesta av 1700-tals-fajanserna kommer från avfallsbinge anl. 6, där materialet är representerat av tallrikar med smalt brätte (ca 25 mm) och lock i varierande storlekar och dekor.

PORSLIN AV OSTINDISK TILLVERKNING:

Det ostindiska porslinet kommer i huvudsak från avfallsbinge anl 6 med 1700-talsmaterial. Under denna tid hade det svenska ostindiska kompaniet sin blomstringsperiod och man massimporterade skeppslaster med kinaporslin.

Framförallt den blåvita varan som var mycket populär. Porslinet hade ej längre den status och sällsynthet som den hade i Sverige under 1600- och 1700-talets början. Materialet från kv. Sparbanken omfattande 19 fyndnummer motsvarande ett 50-tal pjäser, var dock till stor del av mycket hög kvalitet. Materialet omfattar fat, tallrikar, skålar, créme-koppar och tekoppar. En del är av sk blåvit vara, men flera föremål framförallt tallrikar har polykroma växtmotiv med färgsättningen blått, guld och rött. Landskapsmotiv med växt och djurmotiv i famille rose förekommer. Dekoren har svartnat. Crémekopparna har brun (sk capucinerfärgad) utsida och blomornament på insidans botten. Detta var vanlig dekor under 1700-talets mitt. Samma typ av crémekoppar förekommer i lasten på ostindiefararen Götheborg vilken förliste 1745. En av skålarna har ett sk. shopmärke i botten. Shopmärket var ett slags handelsmärke som garanterade varans kvalitet och användes av kineserna på porslin men även för att kontramarkera de mynt och silverstycken som europeérna hade med sig som betalningsmedel i faktorierna i Kanton. Märket på den här aktuella skålen är snarlikt ett tecken som betecknar "high in value" (Davison G, 1987:pl 69). Porlinsmaterialet i denna avfallsbinge är således en god exponent för ett välbärgat göteborgshem under denna tid. Troligen var det med guld bemålade porslinet ca 4 -5 ggr så dyrt i inköp som det blåvita.

KRITPIPOR:

Delar av kritpipor förekom spridda över hela undersökningsytan, samt i de flesta av anläggningarna. I de flesta fall var det enbart odekorerade skaftdelar som påträffades. I en avfallsbinge - anl 1 - påträffades dock ett piphuvud som enl. Friederich skulle vara av holländsk tillverkning och daterbar till 1600-talets mitt. I avfallsbinge i anl 4 framkom skaftdelar med bladdekor som kan dateras till 1600-tal. Kritpiporna upptar 9 fyndnummer.

GLAS:

Glasmaterialet förekom i form av fönsterglas - 6 fyndnummer från bingar och huskonstruktion 4. Glasen är ca 2 mm och grönfärgade. Några har spår av blyspröjsar. I avfallstunna (anl. 11) fanns ett figurskuret glas. Sju st butelj-eller flaskrester återfanns dels i avfallsbingar och vid

huskonstruktion anl4. En buteljbotten av 1600-talsform fanns i binge anl. 1 och ett mynningsstycke till apoteksflaska i grönt glas av 1600-talsmodell. I binge, anl 6, kom en flaskhals av brunsvart glas (1700-talstyp) och en botten till en schatullflaska med fyrkantig form. Typen var vanlig under 1600 och 1700-tal och användes förmodligen till brännvin.

Av dryckesglasen (4 fyndnummer) kommer 1 i grönt glas från binge, anl 4. Glaset har haft en mynningsdiameter på ca 50mm, vågig utsida och har stått på fot. De övriga tre glasen kommer från binge, anl.6, Det är en fot med omvikt kant, ev till remmare samt 2 större dryckes-eller pokalglas, Det ena i kraftigt vitt glas och det andra i tunnare vågigt glas. Båda bär spår av glassjuka.

LÄDER:

Lädret omfattande 5 fyndnummer kommer från bingarna och är detaljer från skodon i form av ovanläder, sulor och klackar av varierande storlek.

KAKELUGNSDETALJER OCH TEGEL:

Ett par fragment av kakel till ugnar tillvaratogs. Ett ur binge, anl 6, brunsvart med växtdekor av 1700-talstyp samt ett ur binge, anl. 9 - en bit av ett reliefkakel i svart av renässanskaraktär.

Av tegel insamlades två ex av rött murtegel av storlek ca 80x185x35 mm från spisröset i anl 4. Teglet är av porös karaktär och kan vara av inhemsk tillverkning. En grönglaserad golvplatta från anl 9 (avfallsbinge) tillvaratogs också.

TRÄFÖREMÅL:

En tunnbotten med fem runda hål urtagna tillvaratogs i anl. 7.
En vidjehank i anslutning till en ev. tomtgräns i anl. 12.
En del av skopa ca 20x20 cm tillvaratogs i avfallsbinge, anl 6, samt en träskål ca 140mm i diameter med del av en träsked fanns i avfallstunna (anl. 11). Träskålen har ett vitfärgat innehåll vilket ännu ej har analyserats.

ÖVRIGT MATERIAL:

Två st. spelkulor i keramik hittades i anl. 9 (avfallsbinge) och i huset (anl 4). Kulornas diameter är 1 cm

I 1700-talsbingen ,anl 6, fanns ett frgament av ett knivskaft? ca 1 cm brett och 10 cm långt (avbrutet). Föremålet har hål efter ev. nitar och dekor i kinesiserande stil. Materialet är horn.

I avfallsbinge, anl 9, låg ett större antal skärvor av oglaserad keramik. Dessa bildar större delen av ett krus med en bukdiameter på ca 20-30 cm och utvändig vit engobering. Detta kan vara ett spanskt olivoljekrus av 1600-talsmodell.

Ett myntfynd gjordes i anl. 2. På golvnivån framkom ett kopparmynt; 1/4 öre drottning Christina (1632-54) med oläsligt årtal.

Dessutom tillvaratogs en skifferplatta i anl. 4 som ev. kan vara någon rest av takbeklädnad.

BENMATERIALET:

Ett mindre benmaterial - ett 60-tal st. - har insamlats från avfallsbingar och huskonstruktion anl 4. Detta är ännu ej analyserat men innehåller bl.a. ben av ko, gris och får. Dessutom har fynd av ett dussin ostronskal gjorts i avfallsbingarna samt 1 st. hummerklo.

Sammanfattning:

Under 10 dagar i januari månad 1988 utförde Göteborgs Historiska museum en arkeologisk undersökning i kvarteret SPARBANKEN i Göteborg. Delar av kvarteret skulle exploateras vilket skulle föregås av en arkeologisk undersökning. Totalt undersöktes ett ca 12 x 20 m stort område av hela områdets ca 850 m^2.

Undersökningsresultat: delar av den äldsta bebyggelsen i kvarteret framkom. Kulturlager från 1600-och 1700-tal samt bebyggelselämningar i form av bostadshus och avfallsbingar frilades. Totalt undersöktes 12 anläggningar. Fyndmaterialet var ett typiskt material från den aktuella tiden av keramik, glas, ostindiskt porslin mm.

Undersökningen gav ett viktigt tillskott till undersökningen av Göteborgs äldsta stadsbild. Fyndmaterialet kan vid vidare bearbetning användas i ett studium av dateringsproblematiken kring 1600 - och 1700-talskeramik.

LITTERATURLISTA:

Baeckström, Arvid, 1923, Studier i Göteborgs byggnadshistoria före 1814, Stockholm.

Davison, Gerald, 1987, A guide to marks on Chinese porcelain, London.

Friederich, F.H.W., 1975, Pijpelogie, vorm versiering en datering van de hollandse kleipijp, Haag

Kjellberg, Sven T, 1933, Fajansfynd i Göteborg, Göteborg

Lindstam, Carl Sigfrid, 1962 Göteborgs gatunamn, Uddevalla.

Lorentzson, M, 1985, 1600-1700-talsfynd, Arkeologisk undersökning, Kv. Polismästaren Göteborg, Särtryck ur Fyndrapporter 1983, Göteborg.

Reineking - von Bock, G. 1971, Steinzeug, Kataloge des Kunstgewerbemuseums, Köln 4, Köln.

B I L D E R

Bild 1. Anläggning 2, huskonstruktion, golvrest, från öster.
Foto: Anna Rygård.

Bild 2. Anläggning 3, stenläggning, från öster.
Foto: Mona Lorentzson.

Bild 3. Anläggning 4, huskonstruktion, från norr.
Foto: Mona Lorentzson.

Bild 4: Anläggning 4, huskonstruktion, från väster.
Foto: Mona Lorentzson.

Bild 5. Anläggning 4, huskonstruktion, avfallsbinge i anläggningens södra del, från söder.
Foto: Mona Lorentzson.

Bild 6. Anläggning 4, huskonstruktion, detalj. Spisröse i anläggningens östra del, från väster.
Foto: Anna Rygård.

Bild 7. Anläggning 6, avfallsbinge före utgrävning och anläggning 5, golvrest. Vid golvplankens västra del - till vänster på bilden - synes tunnbotten (anl 7). Foto: Mona Lorentzson.

Bild 8. Anläggning 6, avfallsbinge efter utgrävning, från väster. Foto: Anna Rygård.

Bild 9. Anläggning 6, avfallsbinge efter utgrävning, anläggningens nordvästra hörn, detalj, från söder.
Foto: Anna Rygård.

Bild 10. Arbetsbild.
Foto: Mona Lorentzson.

Bild 11. Översiktsbild. Foto: Staffan Westergren.

Bild 12. Anl 4. huskonstruktion, från öster. Foto Staffan Westergren.

Bild. 13. Anl 4, huskonstruktion, från söder. Foto: Staffan Westergren.

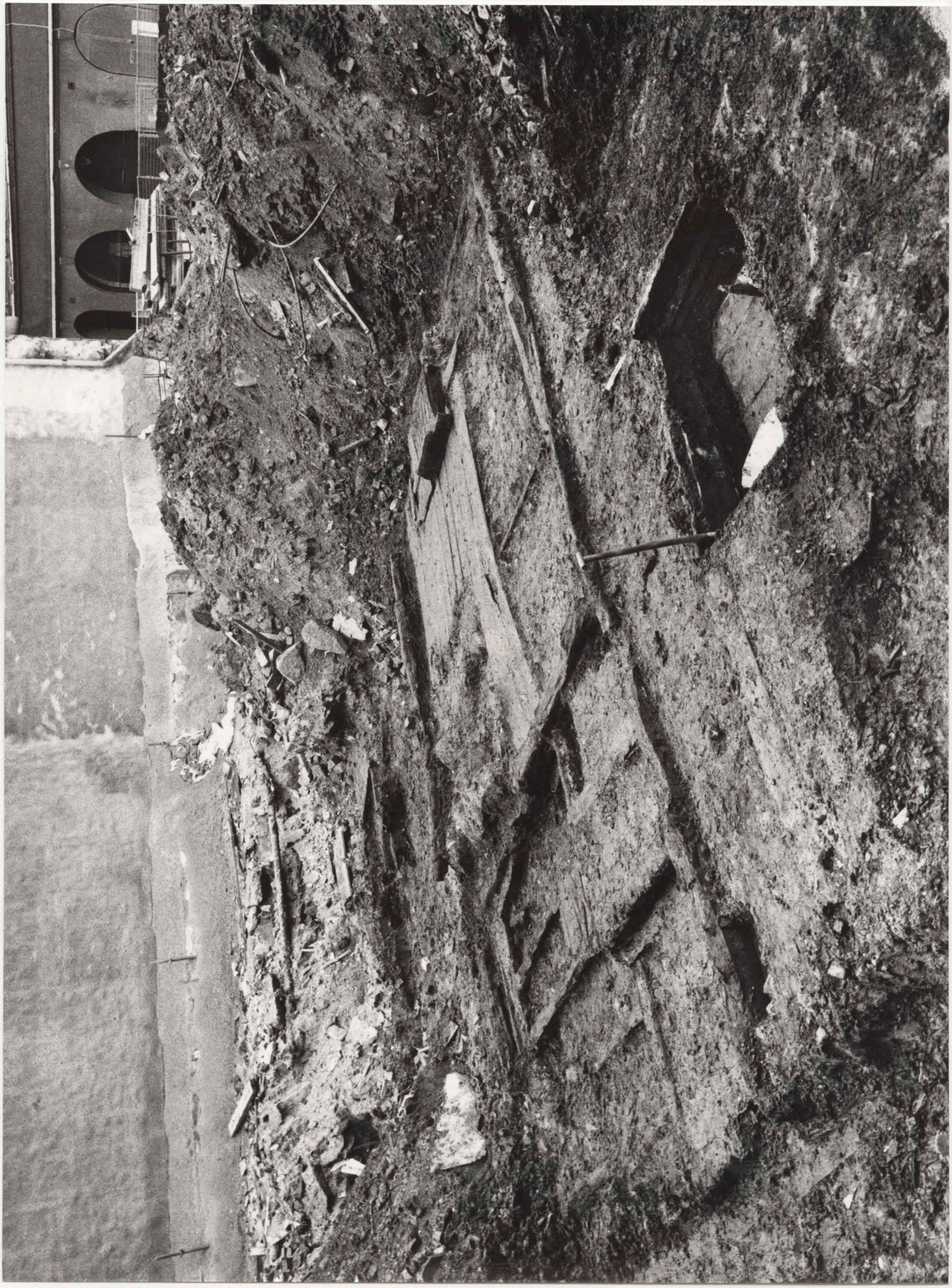

Bild 14. Anl 4, huskonstruktion, från väster. Foto: Staffan Westergren.

F Y N D L I S T A

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

				KERAMIK						Porslin		Metall				Övr matr			
Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	röd gods	sv gods	stengods grå	stengods brun	stengods blå/grå	fajans	ostind.	övr.	järn ant	järn typ	övr.metall ant	övr.metall typ	ant	typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
1	1	1	+14,00 ~~+12,65~~						5										blåvit, fat
2	1	1	"						1										vit
3	1	1	"						1										
4	1	1	"													1	glas		butelj, botten, grön
5	1	2-3	"													3	"		fönster
6	1	2-9	"													9	kritpipa		skaft
7	1	1	"													1	"		huvud m. klack
8	1	2	"	2															piplerdek. myn.
9	1	3	"	3															myn - hänkel
10	1	1	"													6	läder		klack
11	2	1	+14,31											1	cu				1/4 ör Christina
12	2	1	+14,09					6											Westerwald
13	2	1	+14,31					1											myn
14	2	1	"						1										blåvit, lagnhål
15	2	1	"	1															pipler, gulbrun
16	4	1	+14,50 ~~+14,33~~						3										vit
17	4	1	"						1										vit, tallr, myn
18	4	1	"						5										blåvit, tallr

Nr 16-34 funna i binge i anl 4.

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	KERAMIK röd gods	KERAMIK sv gods	KERAMIK stengods grå	KERAMIK stengods brun	KERAMIK stengods blå/grå	KERAMIK fajans	Porslin ost-ind.	Porslin övr.	Metall järn ant	Metall järn typ	Metall övr.metall ant	Metall övr.metall typ	Övr matr ant	Övr matr typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
19	4	3	+14,50 / +14,30						4										blåvit, fat, tallr
20	4	1	"													3	glas		butelj,buk, gröm
21	4	1	"													2	"		dricksglas
22	4	1-3	"													3	"		fönster, brandsk.
23	4	1-2	"													2	kritpipa		skaft +huvudfr.
24	4	1	"	1															rörskaft
25	4	2	"	2															pipler
26	4	2	"	3															gulbrun gla.
27	4	1	"	2															pipler
28	4	1	"	1															oglaserad
29	4	1	"	1															botten, 110mm sotig
30	4	1	"	1															buk, br.utv. gr.inv.
31	4	1-2	"	4															vitbränn. lera grönglaserat
32	4	1	"													1	kakel		oglas
33	4	2-3	"													3	läder		sula+klack
34	4	3	"													3	ostron		ostronskal
35	4	1	+14,30					1											Westerwald
36	4	2-3	"					1											blåvit

Nr 35-48 från trägolvet utanför binge i anl 4.

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	KERAMIK röd gods	KERAMIK sv gods	KERAMIK stengods grå	KERAMIK stengods brun	KERAMIK stengods blå/grå	KERAMIK fajans	Porslin ost-ind.	Porslin övr.	Metall järn ant	Metall järn typ	Metall övr.metall ant	Metall övr.metall typ	Övr matr ant	Övr matr typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
37	4	1	+14,30			1													buk
38	4	1-3	"													3	kritpipa		skaft
39	4	1-4	"													4	glas		fönster spröjsspår
40	4	2-4	"													4	"		butelj,grön 1 mm
41	4	1	"													1	"		förslaggat
42	4	1	"													1	"		dricksglas
43	4	2	"	2															rörskaft
44	4	5	"	6															brungul, gla
45	4	2	"	2															myn + buk
46	4	2	"	2															hank +öra
47	4	1	"													1	skiffer		takpanna?
48	4	1	"													1	ostron		ostronskal
49	4	1	+14,50 / +14,30					1											vit
50	4	1	"					1											blåvit
51	4	1	"							1									blåvit
52	4	1	"													1	kritpipa		skaft
53	4	1	"	1															rörskaft
54	4	3-4	"	5															myn/buk

Nr 49-57 fensfynd från spisröse, anl 4.

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	KERAMIK röd gods	sv gods	stengods grå	stengods brun	stengods blå/grå	fajans	Porslin ost-ind.	Porslin övr.	Metall järn ant	Metall järn typ	Metall övr.metall ant	Metall övr.metall typ	Övr matr ant	Övr matr typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
55	4	1	+14,50 / +14,30	1															skål
56	4	1	"													1	tegel		röd 8x18x3,5 cm
57	4	1	"													1	"		"
58	4	1	+14,50 / +14,20		1														myn
59	4	1	"													1	glas		apoteksfl myn
60	4	1	"													1	"		förslaggat dricksgl
61	4	2-3	"													3	kritpipa		skaft
62	4	2	"	2															hänkel+myn
63	4	1	"	1															rörskaft
64	4	5	"													5	läder		
65	4	1	"	1															spelkula 10mm diam.
66	5	1	+14,40				1												
67	6	1	+14,50 / +13,95						1										blåvit, lock
68	6	1	"						1										vit, tallr. myn
69	6	1	"						1										vit, lock
70	6	4	"						5										blå/vit 1 brandsk
71	6	1-2	"													2	glas		schatullfl. bot
72	6	1	"													1	"		butelj bot

Nr 58-65 rensfynd från anl 4, norra delen

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

				KERAMIK						Porslin		Metall				Övr matr			
Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	röd gods	sv gods	stengods grå	stengods brun	stengods blå/grå	fajans	ostind.	övr.	järn ant	järn typ	övr.metall ant	övr.metall typ	ant	typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
73	6	4	+14,50 / +13,95													4	glas		butelj
74	6	1	"													1	"		butelj,hals
75	6	1	"													1	"		dricksglas,fot
76	6	1	"													10	"		pokal/dricksglas
77	6	1	"													28	"		pokalglas
78	6	2-10	"													10	"		fönsterglas
79	6	1	"													1	horn		knivskaft? grav. dek.
80	6	-24	"													24	kritpipa		skaft odek
81	6	1	"							3									landskapsdek familie rose
82	6	4	"							4									dek. i svart/guld
83	6	2	"							2									dek. i guld/rött kopp
84	6	1	"							2									blåvit, skål shop-märke
85	6	1	"							1									blåvit, skål m brun rand
86	6	1	"							1									dek i guld/blått/rött, skål
87	6	1	"							3									kopp, figural dek
88	6	1	"							5									dek i guld/blått/rött, fat (imari)
89	6	4	"							4									odekorerade
90	6	1	"							1									dek. i blått/ kopp jap. imari

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

				KERAMIK						Porslin		Metall				Övr matr			
Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	röd gods	sv gods	stengods			fajans	ostind.	övr.	järn		övr.metall				Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
						grå	brun	blå/grå				ant	typ	ant	typ	ant	typ		
91	6	1	+14,50 / +13,95							4									blåvit, brun rand
92	6	1-2	"							8									dek. i guld/blått/rött, fat, beckfärg
93	6	1	"							6									dek i rött/guld, famille rose
94	6	-8	"							8									blåvit dek+ brun rand
95	6	-8	"							8									dek i blått/guld/rött
96	6	-14	"							14									blåvita
97	6	10-20	"							21									dek i blått/svart samt brun utsida
98	6	1	"													1	trä		del av skopa
99	6	3	"	3															myn + bot
100	6	1	"	1															pipler, brun gla
101	6	2	"	2															gröngla, brandsk
102	6	1	"	1															gulgla, fat
103	6	1	"	6															rödbr. bot. skål/krus
104	6	2	"	3															rödbr. myn
105	6	1	"	1															rödbr. skål, myn
106	6	2	"	2															rödbr. gla
107	6	1	"	1															gulgr. gla, fat
108	6	1-2	"	6															brandsk.

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	KERAMIK röd gods	sv gods	stengods grå	stengods brun	stengods blå/grå	fajans	Porslin ost-ind.	Porslin övr.	Metall järn ant	Metall järn typ	Metall övr.metall ant	Metall övr.metall typ	Övr matr ant	Övr matr typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
109	6	1	+14,50 +13,95	1															gröngl. hänkel
110	6	4	"	4															gröngla, fat myn
111	6	1	"	8															gröngla, skål
112	6	1	"	2															br.gla, potta, myn+öra
113	6	1	"	1															rörskaft
114	6	1	"	1															trefotsgryta brun gla ca halva bev.
115	6	1	"	1															grömgla, myn fat
116	6	1	"	1															br gla, myn, potta
117	6	1	"	2															br. gla kruka
118	6	1	"	2															br. gla skål
119	6	1	"	3															pipler, hemring, fat
120	6	1-2	"	6															pipler, hemring, skål
121	6	-10	"	10															br. gla
122	6	-10		10															div. gla. BII:4
123	6	4		4															gla in o utsid.
124	6	1														1	kakel		kakelugnsdet brunröd gla
125	6	10														10	ostron		ostronskal
126	7	1	+14,33													1	trä		tunnbotten m fem hål

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	KERAMIK röd gods	KERAMIK sv gods	KERAMIK stengods grå	KERAMIK stengods brun	KERAMIK stengods blå/grå	KERAMIK fajans	Porslin ost-ind.	Porslin övr.	Metall järn ant	Metall järn typ	Metall övr.metall ant	Metall övr.metall typ	Övr matr ant	Övr matr typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
127	8	1	+14,38	1															rörskaft
128	8	1	"	2															gulbr gla, fat
129	9	1	+14,00																keramikkrus
130	9	1	"													1	tegel		gr gla golv-platta
131	9	1	"						2										gul/blå/orange
132	9	1	"						1										vit gla
133	9	1-3	"													3	kritpipa		skaft odek
134	9	1	"	1															keramikkula 10 mm diam
135	9	1	"	1															hank/grepe, tummad dek
136	9	1	"													1	kakel		svart relief-dek
137	11	2	+14,30 / +13,65													2	läder		sko
138	11	1	"													1	glas		figurskuret fönsterglas
139	11	1	"													1	trä		skål m innehåll
140	11	1	"													1	"		skedfr. hör till nr 139
141	12	1	+14,11													1	"		vidjehand
142	-	1	-					2											Westerwald
143	-	1	-						1										kraakfat m blå-vit dek
144	-	1	-						1										brandsk.

Nr 142-152 är schaktfynd från undersökningsområdets västra del

Utgrävningsområde:

KV SPARBANKEN GBG 1988

Nr	x Anl.	y Antal indiv.	Nivå	KERAMIK röd gods	KERAMIK sv gods	KERAMIK stengods grå	KERAMIK stengods brun	KERAMIK stengods blå/grå	KERAMIK fajans	Porslin ost-ind.	Porslin övr.	Metall järn ant	Metall järn typ	Metall övr.metall ant	Metall övr.metall typ	Övr matr ant	Övr matr typ	Rec	Beskrivning Övr. anmärkn.
145	-	1	-							1									blåvit
146	-	1	-	1															rödgods brandsk
147	-	1	-	1															gulgr pipler-dek, skål
148	-	1	-	1															gröngla, skål
149	-	1	-	1															br.gla rörskaft + buk
150	-	1	-	1															grytben
151	-	1	-	1															rörskaft
152	-	7	-													7	läder		skosulor

14 KV. GÖTAVERKEN
Packhus platsen
Tullhus 36.KV.PACKHUSET
Stora Bommens Hamn
Stenpiren
Skeppsbro platsen
Stora Södra Hamn
Lilla torget
Träpiren
Skeppsbrokajen
Skeppsbrogatan
Packhusgatan
Otterhälle platsen
Otterhälle skolan
62.KV. OTTERHÄLLAN
Esperanto platsen
Rosenlunds Frilager
Rosenlunds gatan
Hjulsbro gatan
Järnvägsgatan
Heurlins Plats
Folkets Hus
31. KV. BARKASSEN
Bro gatan
Pustervik
Pustervik platsen
Norra Allé
Arbetare Föreningen
Arsenals gatan
Hvitfeldts gatan
Hvitfeldts platsen
Rosenlunds platsen
Rosenlunds kajen
Lundskanalen
Sahlgrens
Lämmerks gatan
Nya Varvsgatan
Nya Varvskajen
Nya Varvsgrändan
Nya Varvsgatan
Nya Varvsgatan
Nya Varvsgat

P L A N E R O C H P R O F I L E R

Januari 1988 | KV. Sparbanken Gbg Fornlämning 216 | I | G.U.S | 1:100

Kvarstående byggnaden i kvarteret

Provschakt 1

profil mot S

Övertöringspunkt 2. Anl 4 plan II:3

Provschakt 2

• — överföringspunkt I anl 4 plan II:3

profil mot S

Provschakt 3

profil mot S

Kvarstående byggnaden i kvarteret

Schaktområde

Ljungbergsgatan

A3 L 1×1 mm
ESSELTE
17253

januari 1988

Kv Sparbanken 6 Gbg

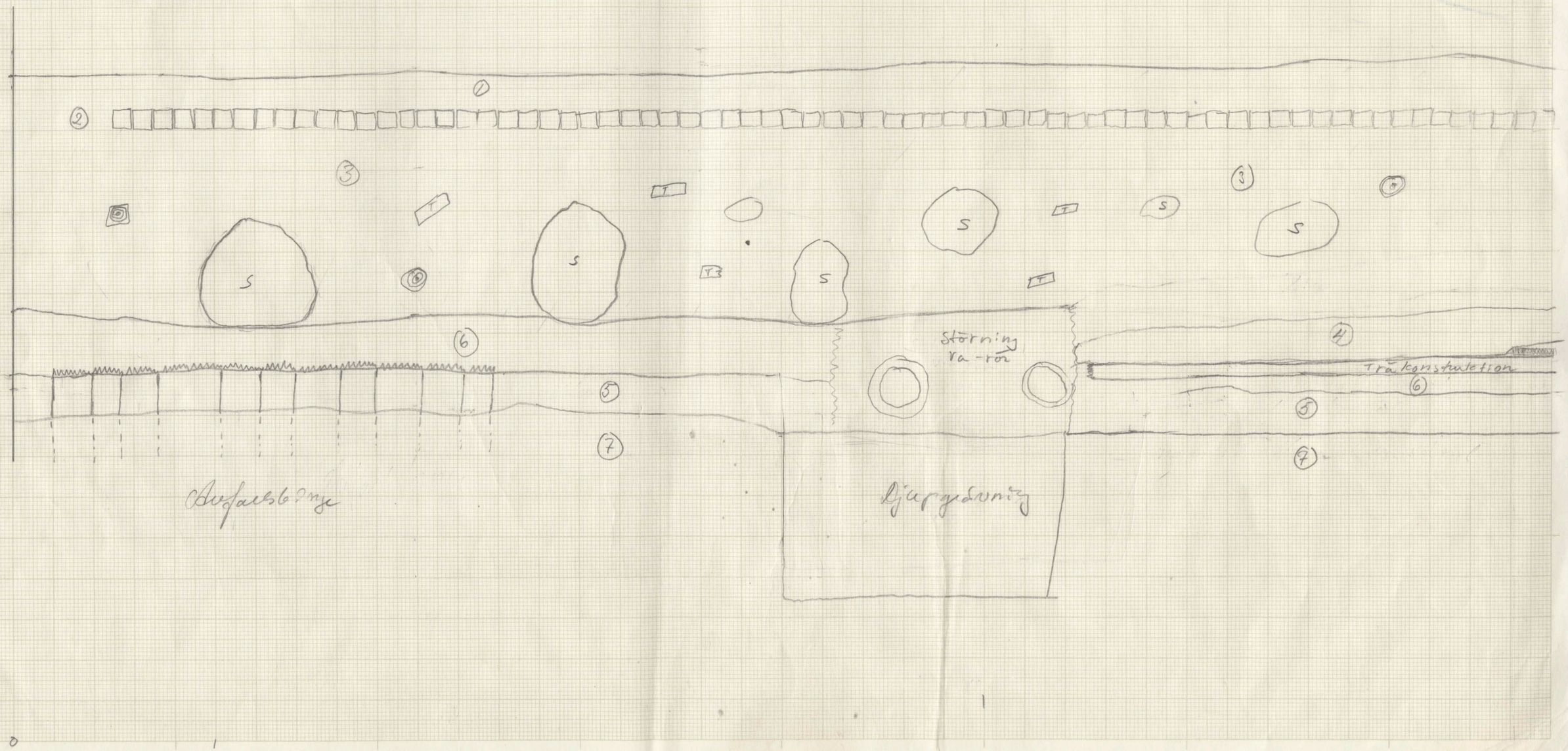
Provschakt I profil mot S

II:1

Gr S.

1:20

① Rivningsbräte
② Gård av lagd gatsten
③ Fyllnadslager med sten, tegelsten gyttjig lera
④ Lera, påförd
⑤ Markkontakt, ursprunglig
⑥ Lera och gyttjig lera jord
⑦ Bottenlera
⑧ Trafiks
⑨ Avsatt K-Cager med lera, keramik.

0 1

Januari 1988

Kv Spadbanken i Gbg

Provschakt I profil mot S

II:2

Gb S

1:20

10m

+15,00

+14,00

Träkonstruktion

Störning va-rör

Syllstock

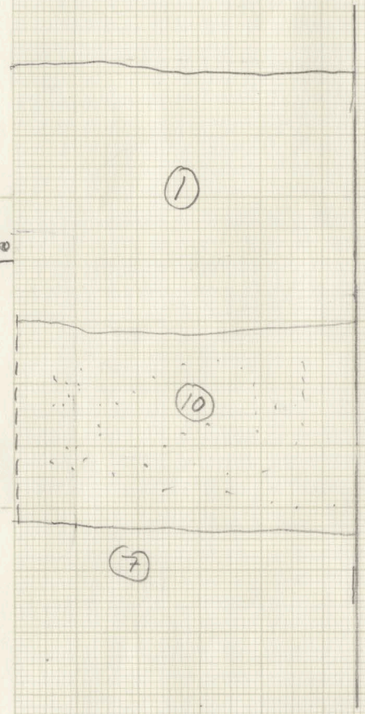
(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9)

S

A3 L - 1 X 1 mm
ESSELTE
17253

januari 1981	KN sparbanken i Gbg Provschakt I Profil mot S D:s	Gus 1:25

(10) omrört lera med inslag av formulrade diarelter

A3 L - 1×1 mm
ESSELTE
17253

januari 1988

KV Sparbanken Gbg
Prästgatan 2 Profilmast 5

III:1

Gbg

1:20

+158

Bedöm fundament

① Rivningsbräcke
② Gård lagd av gatsten
③ Fyllnadslager med sten tegelkross o lera
④ Lera på fond
⑤ Blandning av ursprung
⑥ Lera av gyttja k-fond
⑦ Bottenlera
⑧ Träflis
⑨ Asfalt k-lager med ben, keramik.
⑩ Lera med fläntstenar
⑪ Packat fond
⑫ Brändhaltigt med fynd av br. fajans

Djupgrävning

Asfaltsbörje

1 2 3 4 5 6 7

A3 L - 1 x 1 mm
ESSELTE
17253

januar 1988

KV Sparbanken Gbg
Provschakt 2 genomslag S
HH: 2

Syd

1:20

12

14

+15,00

①

③

⑨

④

⑤

⑥

⑥

⑦

⑦

10 m

A3 L-1X1mm
ESSELTE
17253

Jämars 1988

IN Sparbanken

Provschakt 2 Profil mot S

GdS

III:3

1:20

+15,00

(1)

(1)

(11)

(12)

(5)

(6)

(7)

Störning för va-rör

Nedgrävning för muromr. berg och gyttja

(7)

Pelare

d.o. stört område

(7)

Ladinbänge

16 mm

A3 L - 1 x 1 mm

ESSELTE 17253

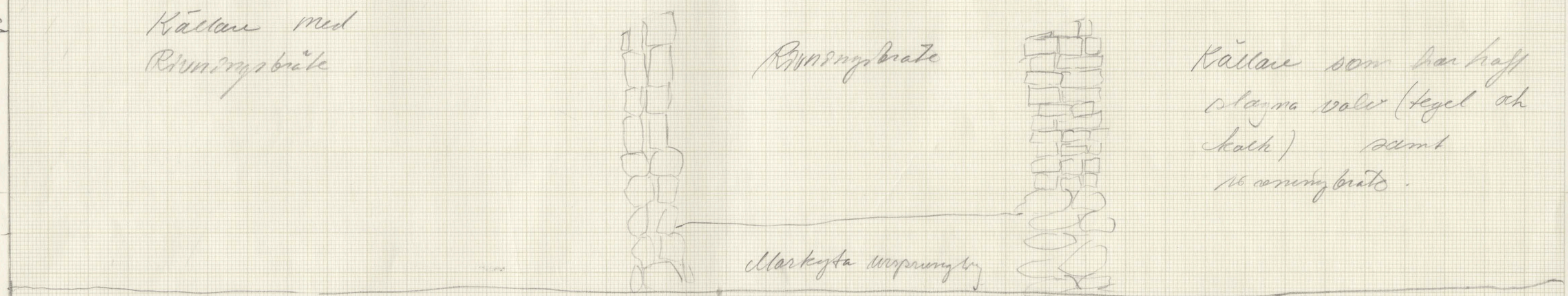
januari 1988	KV Sparbanken Provschakt 2 profil mot S III:41	Gdl. 1:26

1500

2 m

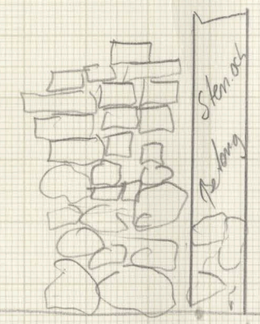
A3 L - 1×1 mm
ESSELTE
17253

januari 1988	KN Sparbanken Gbg Provschakt 3 Profilmeter 5 IV:1	Gbg 25 1:20

A3L-1x1mm
ESSELTE
17253

januari 1988	KV Sparbanken Sjö Provschakt 3 Profil mot S	Lpl:S
	IV:2	1:20

Källare Sondo.

Källare i gendjelid av
nedonings Trädde

Lena

A3 L - 1 × 1 mm
ESSELTE
17253

januari
1988

KV Sparbanken
Provschakt 3 profilmot S

IV :3

Gc VS

1:20

Källare i genfylld
del av ursprunglig bäcke

Sten betong
el. balkar

16 17 18 19 20 21 22 23

+1500

A3 L - 1 X 1 mm

ESSELTE
17253

Januari 1988

KN Sparbanken
Bronschatt S Profilmast S

IV:4

Jan

1:21

+1500

Stöt område
Skenar monteras
och betongs-
Schakt.

markyta, ursprunglig

24 25 26

A3 L - 1X1 mm

ESSELTE
17253

Januari 1988	KV Sparbanken Gbg Fornlämning Gbg 216	Gbg S.
	V:1	1:20

dby gräns

↑

↑

+14,05

Schakt 3

+14,03

+14,33

+14,40

+14,21

+14,30

Schaktgräns

Bedöm-
fundament

+14,28

+14,32

+14,21

X +14,00

+14,31

+14,09

Schakt 2

Schakt 1

Stenmur
el. rest bärlek (rasning)

Schaktgräns Öster

0

1

5m

A3 L - 1 x 1 mm
ESSELTE
17253

januari 1988

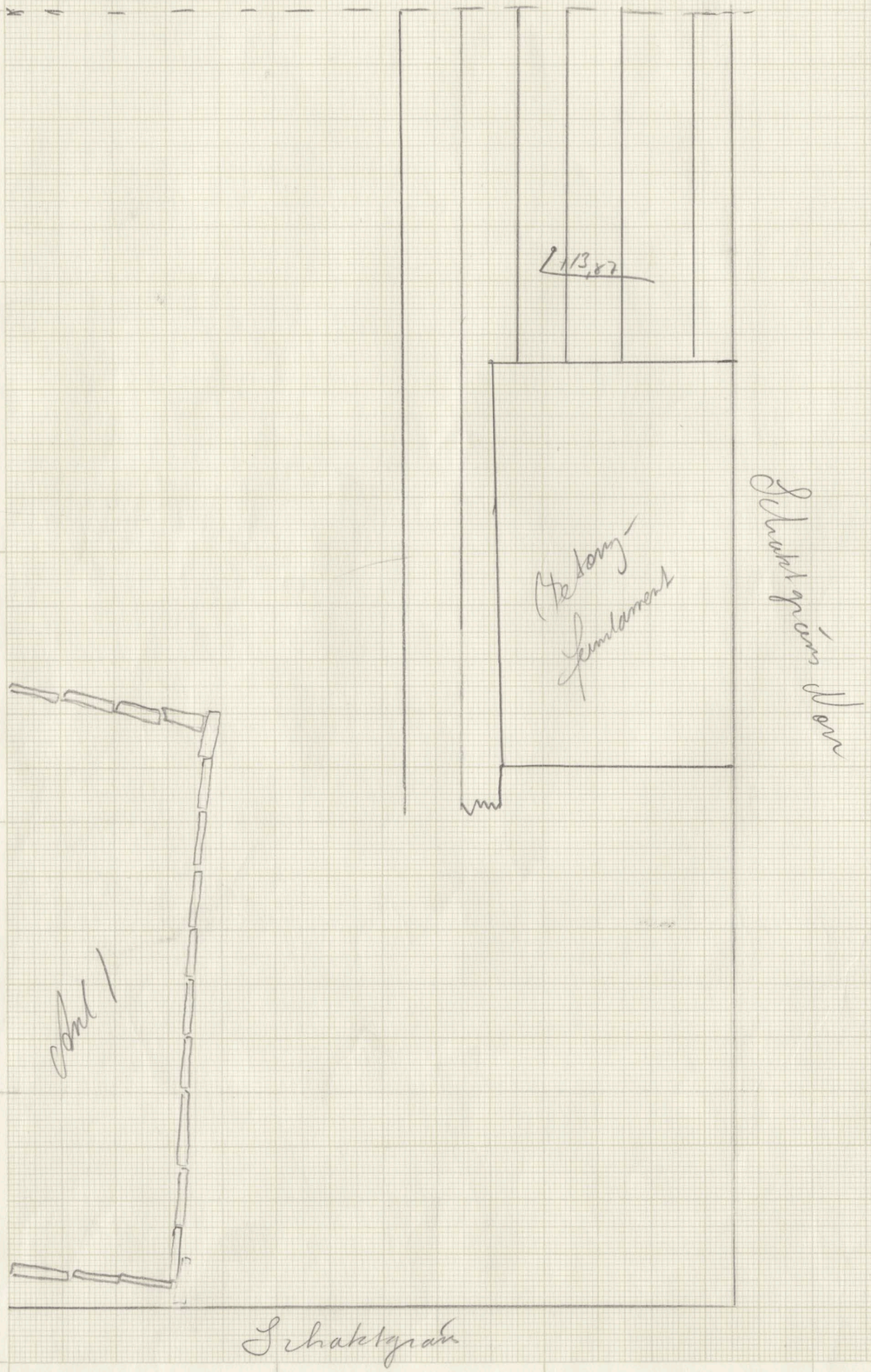
NN Sparbanken 86
Fornlarning 316

Sid 9

V:2

1:20

↑ Se nästa plan ↑

Schaktgrav mot

A3 L - 1 X 1 mm
ESSELTE
17253

januari 1988

KV Sparbanken
Formlamning Gby 216

Gol 9

V:3

1:20

Markyta

Påslar recenta

Se profil V:b

Se nästa ruta

Se profil V:a

Schaktgrens ovan

Överföringspunkt 1

+14,35

+14,33

+14,29

+14,31

+14,27

Påträffad lera

+14,28

+14,26

Påträffad lera

+14,30

+14,50

+14,31

+14,33

+14,51

+14,31

+14,31

+14,66

+14,51

+14,30

+14,25

+14,48

+14,35

+14,31

+14,32

+14,31

+14,31

+14,01

+14,29

+14,28

+14,25

+14,44

+14,35

+14,25

+14,01

+14,39

+14,32

+14,21

+14,41

+14,51

+14,49

+14,35

+14,50

+14,45

+14,54

Överföringspunkt

+14,64

+14,55

+14,39

+14,41

+14,33

+14,33

+14,34

+14,33

+14,20

+14,41

+14,15

+14,16

Markyta
x 14,03

+14,16

+14,03

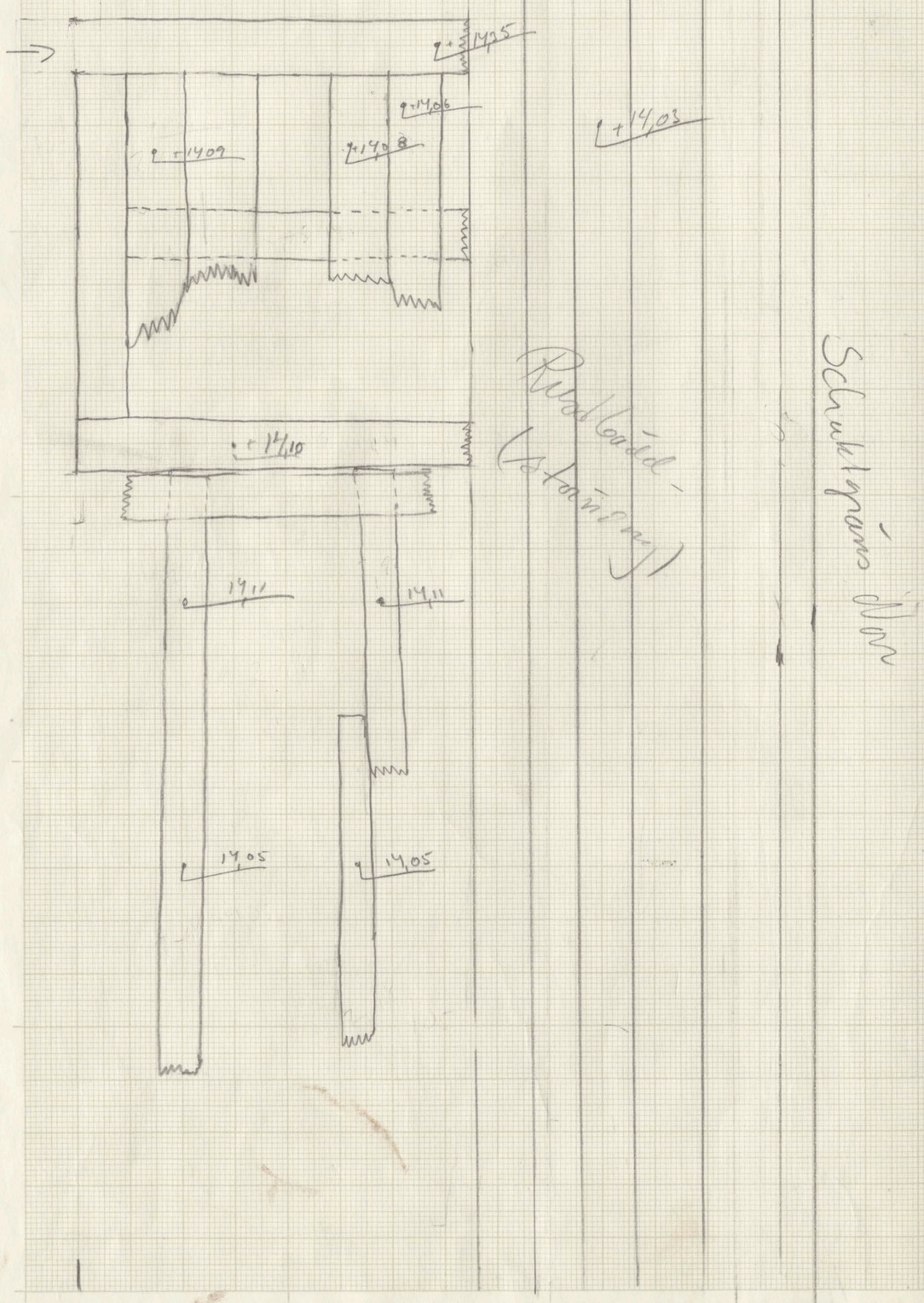
+14,14

+14,50

+14,15

+14,15

januari 1988	KV Sparbanken Fanlämning dyb 216	Gulv
		I:4 1:20

A3L-1×1mm
ESSELTE
17253

5 mm.

Schaktgräns

Januari 1988

KV Sparbanken Gbg
Domtärnsg 2:6

GUS

V:5

:20

A12 stolpar = tomtgräns

+14,11

+14,11

x +14,35

+14,23

+14,95

+14,30

+14,03

+14,05

+14,00

+14,38

+14,43

+14,27

+14,38

+14,21

Del 9

Del 8

Pålar recenta

Del 7

+14,42

+14,53

Påle, recent

+14,48

Påle recent

tunnbotten med 5 bål samt grav. av vidjebands

+14,22

Del 5

+13,95

Del 6

Del 11

nedgrävd tunna

+13,63

+14,30

x +14,49

+14,48

+14,50

+14,45

+14,50

Rivs Mårtens Lokstallar

Schaktgräns Mån

x +14,32

Markyta

x +14,34

Se nästa plan

Sydstreck hus

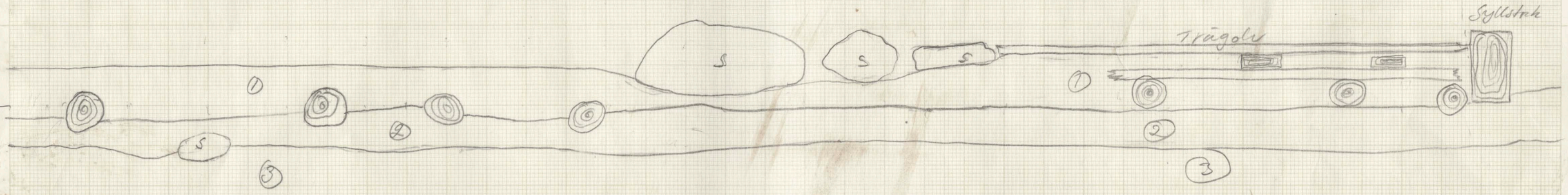
Se nästa plan

A3 L - 1 X 1 mm
ESSELTE
17253

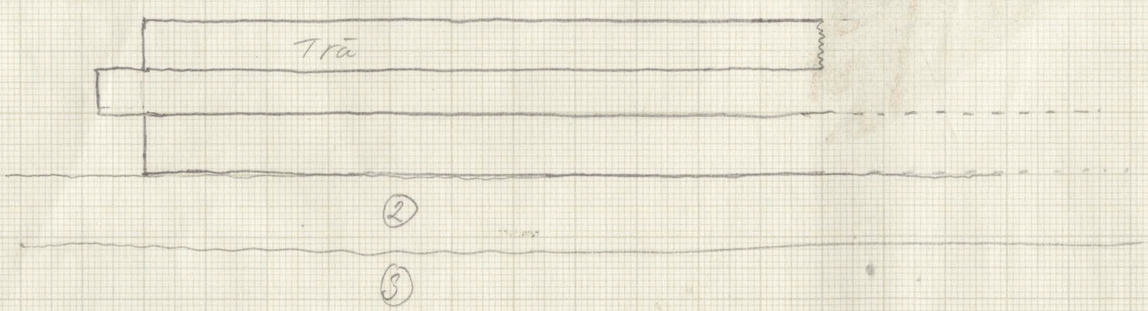
Januari 1988	KV Sparbanken Gbg Profil genom huskonstruktion VI	Gno 1:20

① Påfört lera
② Ursprunglig markyta
③ Bottenlera

a) Profil i N-S-riktning

b) Profil i V-Ö riktning

A3 L - 1×1 mm
ESSELTE
17253

januari 1988

K V Sparbanken Gbg

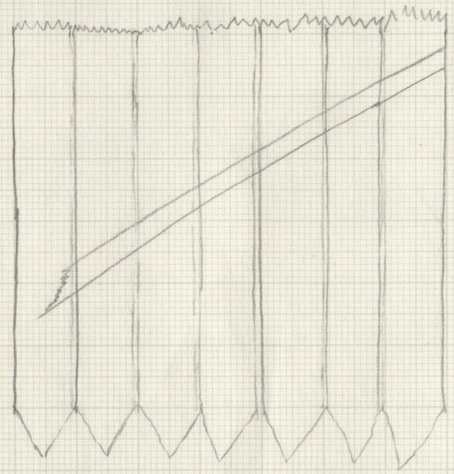
Profiler.

VII

Geo

1:20

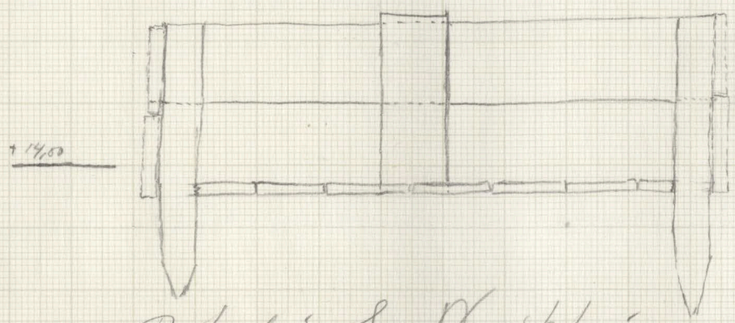
a/ Avfallsbänge Anl 1.
- en kantsida.

Ritad i S-N riktning

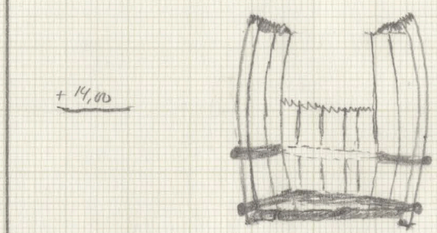
b/

Avfallsbänge Anl.
- en längsida

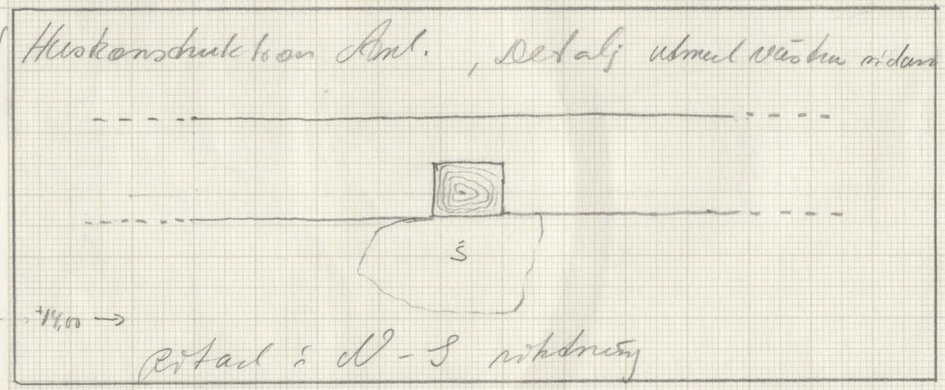
Ritad i S-N riktning

c/ Avfallsdamm Anl.

Ritad i Ö-V riktning

d/ Stenkonstruktion Anl. , Detalj utmed västra sidan

Ritad i V-S riktning

A3 L - 1×1 mm
ESSELTE
17253